

Plan för att stödja den äldre befolkningen 2023–2025

Innehåll

1. Inledning

- Plan för att stödja den äldre befolkningen – nationella program och kvalitetsrekommendation

2. Lägesbild av välfärd och hälsa hos äldre personer

- Åldrande av befolkningen
- Boende och boendeförhållanden
- Ensamhet, delaktighet, livskvalitet
- Funktionsförmåga och levnadsvanor
- Den upplevda hälsan och funktionsnedsättningar

3. Ordnanande av tjänster för äldre

- Kund- och servicehandledning
- Servicestruktur och tillgång till tjänster
- Kvalitet på tjänsterna

4. Målsättningar och åtgärder som ingår i planen för att stödja äldre personer

- Målsättning 1: Vi stöder psykiskt välbefinnande och främjar delaktighet
- Målsättning 2: Vi främjar fysisk kondition och stöder att sunda levnadsvanor tas i användning
- Målsättning 3: Vi utvecklar alternativ till äldreanpassat boende och trygghet
- Målsättning 4: Vi planerar kundorienterade servicehelheter och smidiga servicekedjor
- Målsättning 5: Strategiska målsättningar 2023-2025

5. Godkännande och uppföljning av planen

1. Inledning

Välfrädsområdet har som en lagstadgad uppgift att uppgöra en plan för att stödja den äldre befolkningen (Lag om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre 980/2012, hädanefter lagen om äldreservice).

Planen fogas till en del av välfrädsområdets välfrädsplan, vilken avses i 7 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021).

Det uppgörs en plan för att stödja den äldre befolkningen 2023 – 2025.

I Egentliga Finland, såsom i hela Finland, åldras befolkningen och allt större del av befolkningen lever längre än förr. Då befolkningen blir äldre, ska välfrädsområdet och kommunerna i samarbete främja förverkligande av äldreanpassat boende och äldreanpassade boendemiljöer, stödja upprätthållande av funktionsförmåga hos äldre och skapa förutsättningar för verksamhet som förstärker social och kulturell välfärd.

När det gäller stödjande av den fysiska funktionsförmågan hos äldre samt stödjande

av social och kulturell välfärd är även organisationer, församlingar och företag viktiga medarbetare.

I planen betonas boende hemma och åtgärder som främjar rehabilitering, hur de tjänster som erbjuds den äldre befolkningen räcker till och kvaliteten på tjänsterna samt faktorer som påverkar servicebehovet hos den äldre befolkningen.

I planen beaktas språkliga rättigheter hos den äldre befolkningen samt den mångkulturella äldre befolkningen med andra språk som modersmål.

En äldre person

En person vars fysiska, kognitiva, psykiska eller sociala funktionsförmåga är nedsatt på grund av sjukdomar eller skador som har uppkommit, tilltagit eller förvärrats i och med hög ålder, eller på grund av degeneration i anslutning till hög ålder.

Äldre befolkning

Den del av befolkningen som är i ålder som berättigar till ålderspension.

Den del av befolkningen som är i ålder som berättigar till ålderspension

Planen för att stödja den äldre befolkningen styrs av nationella handlingsplaner, program och kvalitetsrekommendation.

Tyngdpunkterna i handlingsplanen främjande av välfärd, hälsa och säkerhet 2030 är

- möjlighet för alla att delta,
- bra vardagsmiljöer,
- verksamhet och tjänster som stöder välfärd och hälsa samt
- verkningfulla beslut.

I handlingsplanen betonas förvaltningsövergripande samarbete med många aktörer och delaktighet hos den äldre befolkningen. Vardagsmiljön påverkar välfärd, hälsa och säkerhet hos äldre människor väsentligt.

Vardagsmiljöerna ska bli sådana att de uppmuntrar äldre människor att verka för att främja välfärd, hälsa och säkerhet.

Syftet med det nationella åldersprogrammet 2023 är att bereda sig övergripande på att befolkningen åldras.

Med Ålderprogrammet uppmuntrar man att trygga åldrandet så att en så bra funktionsförmåga som möjligt bevaras samt att det byggs ett servicesystem som är ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar.

Målsättningarna i Åldersprogrammet 2023 är:

- äldre har en bättre funktionsförmåga som varar längre
- bostäderna och boendemiljöerna är äldreanpassade
- tjänsterna tillhandahålls på ett ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt
- tekniken har bidragit till att öka välbefinnandet
- arbetsföra äldres arbetsförmåga har förbättrats och tiden i arbetslivet har förlängts, i synnerhet genom tjänsterna för äldre.
- alltfler deltar i frivilligverksamhet, och verksamheten stöds i det åldrande samhället.

Syftet med kvalitetsrekommendationen för att trygga ett bra åldrande och förbättra servicen 2020–2023 är att möjliggöra gott åldrande samt verkningfulla tjänster för de äldre personer som behöver dem.

Kvalitetsrekommendationen styr hur man bereder sig för åldrandet av befolkningen och hur tjänster för äldre utvecklas.

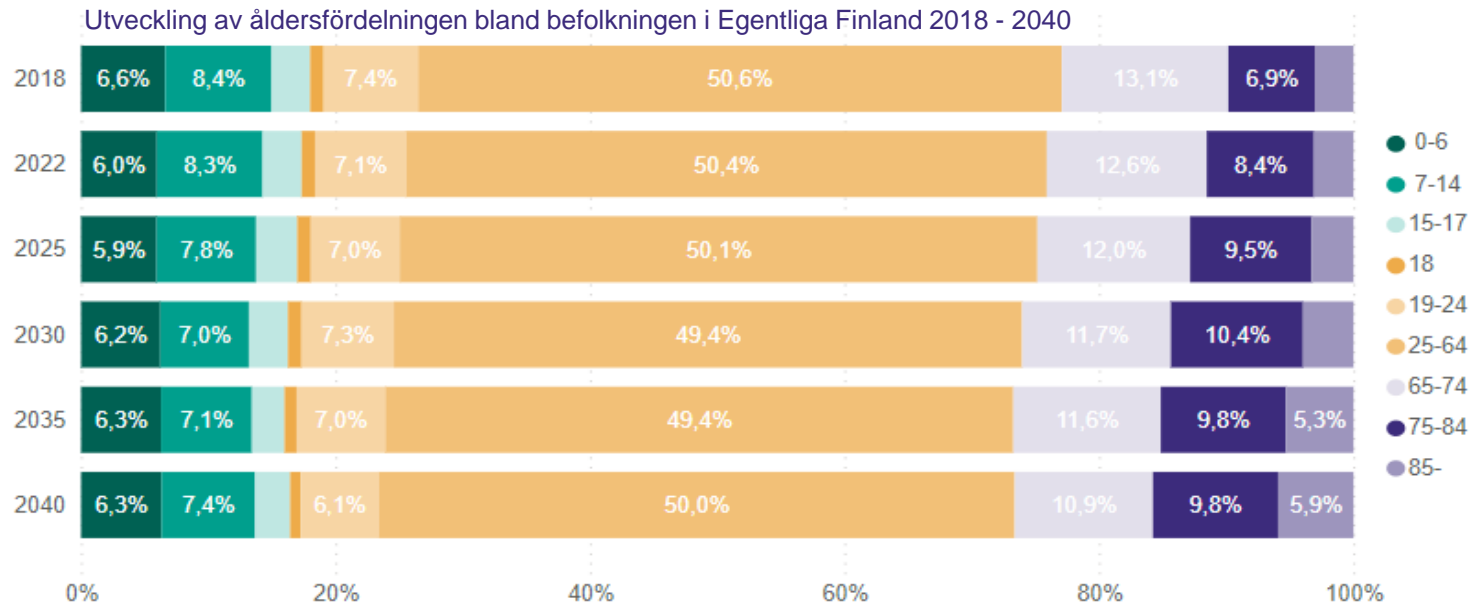
Centrala innehåll i kvalitetsrekommendationen är:

- främjande av funktionsförmåga hos äldre,
- ökning av frivilligarbete,
- utnyttjande av digitalisering och teknologier,
- utveckling av boende och boendemiljöer,
- ordnande och producerande av tjänster,
- kund- och servicehandledning,
- kunnande och välbefinnande personal,
- kvalitetssäkring.

Kvalitetsrekommendationen är avsedd som stöd för beslutsfattare i och ledningen för välfärdsområdet för utveckling och verkställande av samt tillsyn över tjänster för äldre.

I kvalitetsrekommendationen har uppföljningsindikatorer för verkställande beskrivits.

2. Lägesbild av välfärd och funktionsförmåga hos äldre samt av tjänster

Åldrande av befolkningen

Åldrande av befolkningen

I slutet av år 2022 var befolkningen i Egentliga Finland 485 679, varav 56 009 var personer hade fyllt 75 år och 15 068 personer som hade fyllt 85 år.

Enligt befolkningsprognosen ökar folkmängden i Egentliga Finland och befolkningen åldras.

År 2030 är folkmängden i Egentliga Finland 498 025, varav 71 485 har fyllt 75 år. Antalet personer som har fyllt 75 år ökar varje år i genomsnitt med 1300 personer.

År 2040 är befolkningen i Egentliga Finland enligt prognosen 510 993, varav 80 558 har fyllt 75 år och 30 325 har fyllt 85.

Från 2022 till 2040 nästan fördubblas antalet personer som har fyllt 85 år.

Demografisk försörjningskvot

På grund av att befolkningen åldras försvagas den demografiska försörjningskvoten.

Den demografiska försörjningskvoten beskriver det sammanräknade antalet barn och personer i pensionsålder i förhållande till antalet personer i arbetsför ålder.

Den ekonomiska försörjningskvoten anger både antalet personer utanför arbetskraften och antalet arbetslösa per hundra sysselsatt person.

År 2021 var den ekonomiska försörjningskvoten i Egentliga Finland (131,3) sämre än försörjningskvoten i hela landet (133,4).

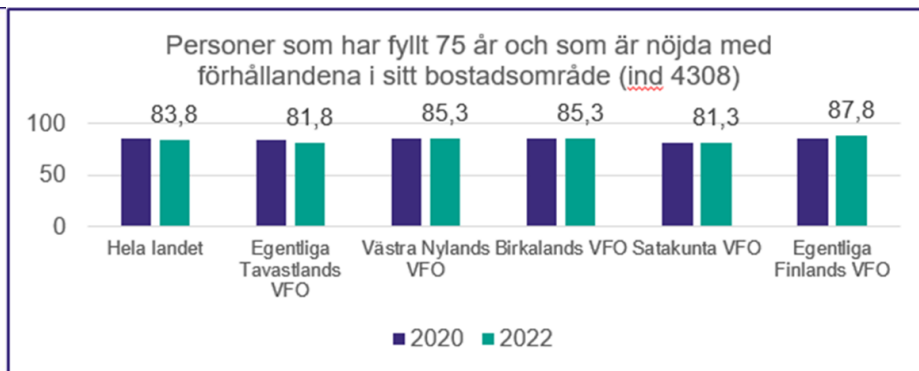
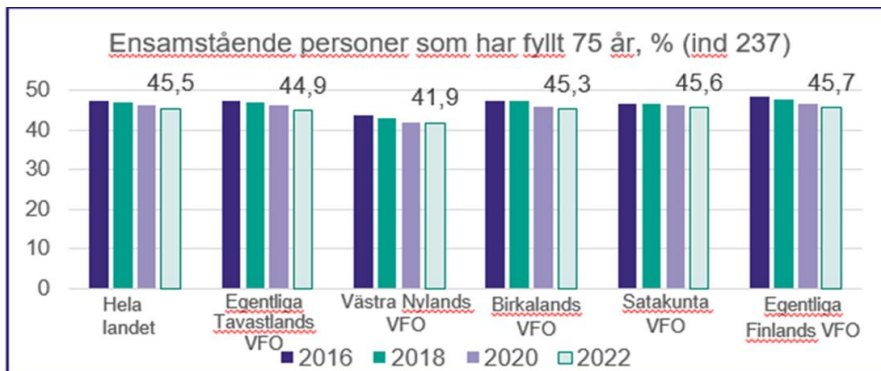
Boende och boendeförhållanden

I Egentliga Finland är andelen ensamstående som fyllt 75 år lite högre än andelen i hela landet. I kommunerna på Varhas område varierar andelen ensamstående som fyllt 75 år mellan 31,9 – 50,8 procent.

Över hälften (56 %) av äldre ensamstående bor i höghus. En fjärdedel (26 %) av äldre ensamstående bor i egnahems- eller parhus, 15 % bor i radhus och tre procent i andra byggnader.

Andelen personer som har fyllt 75 år och som är nöjda med förhållanden i sitt bostadsområde hade förminskats i andra välfärdsområden som var med i jämförelsen med undantag av Egentliga Finland. I Egentliga Finland ökade i stället andelen personer som fyllt 75 år och som är nöjda med förhållandena i sitt bostadsområde med två procentenheter, när det jämförs resultaten från 2020 och 2022.

En angenäm livsmiljö stöder psykisk välfärd.

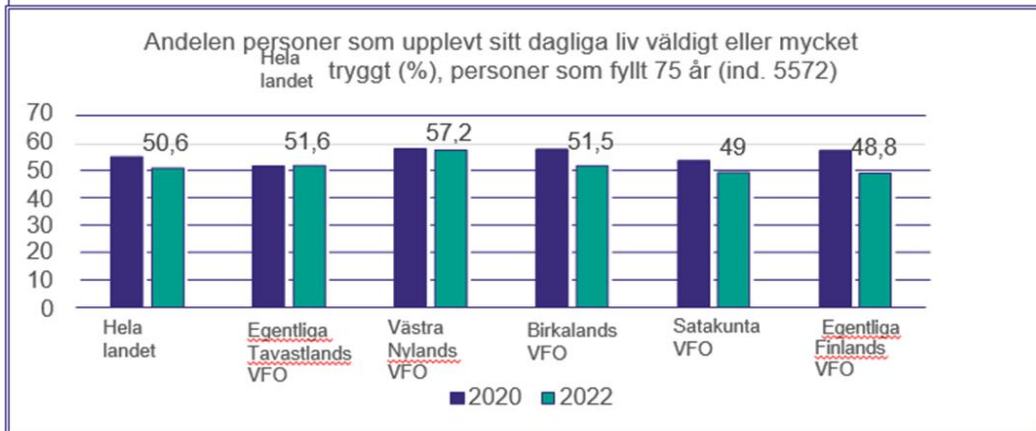
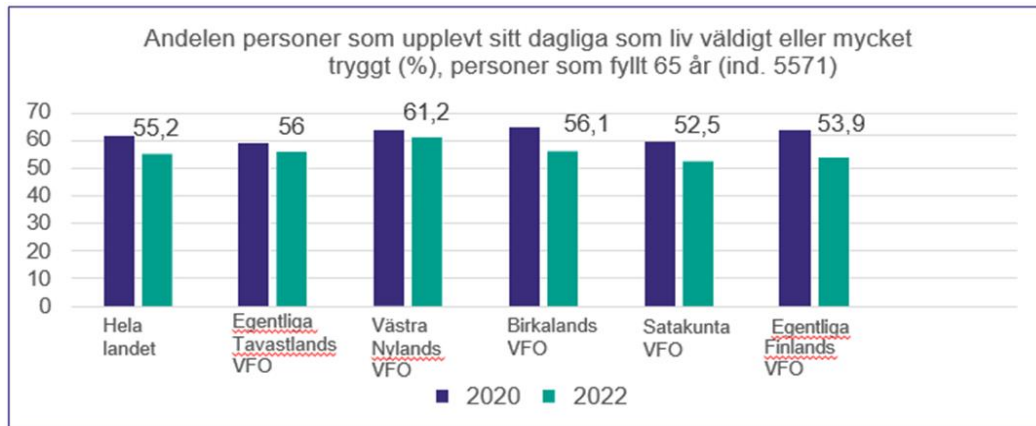
Upplevelse av trygghet

Känslan av trygghet hos äldre personer ökas av hälsotillstånd som har upplevts vara gott, sociala nätverk, boendemiljö som upplevts trygg samt känslan av livshantering. Upplevelsen av trygghet påverkar psykiskt välbefinnande positivt.

Känslan av otrygghet orsakas bl.a. av nedsatt funktionsförmåga, ensamhet, rädsla för att falla och känslan att man inte kan kontrollera sin vardag i det egna hemmet.

Till exempel rädslan för att falla kan leda till en spiral, där minskningen av rörelse och sociala förhållanden orsakar att funktionsförmågan blir nedsatt, vilket ökar risken för att falla.

Den äldre befolkningens upplevelse av trygghet i det dagliga livet har försvagats, och inom området för Varha är andelen personer som upplever sitt dagliga liv tryggt mindre än i hela Finland. Till exempel när det gäller personer som har fyllt 75 år är andelen personer som upplever sitt liv tryggt över åtta procentenheter mindre år 2022 än år 2020.

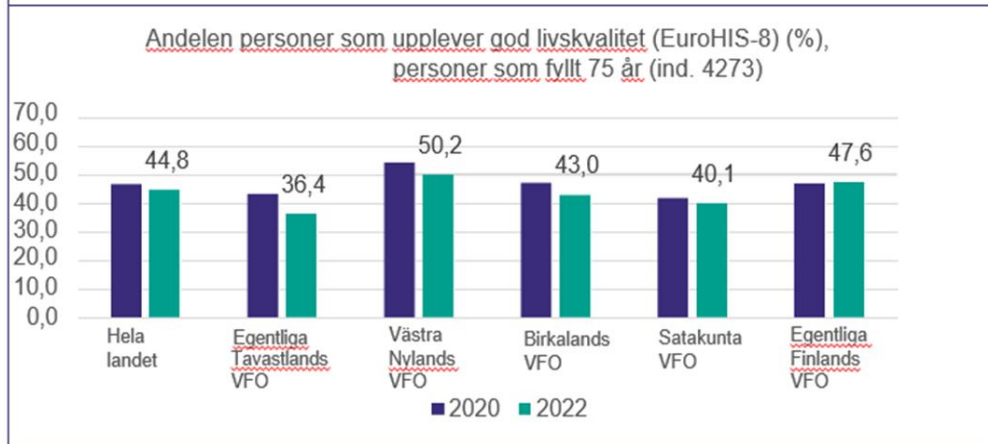
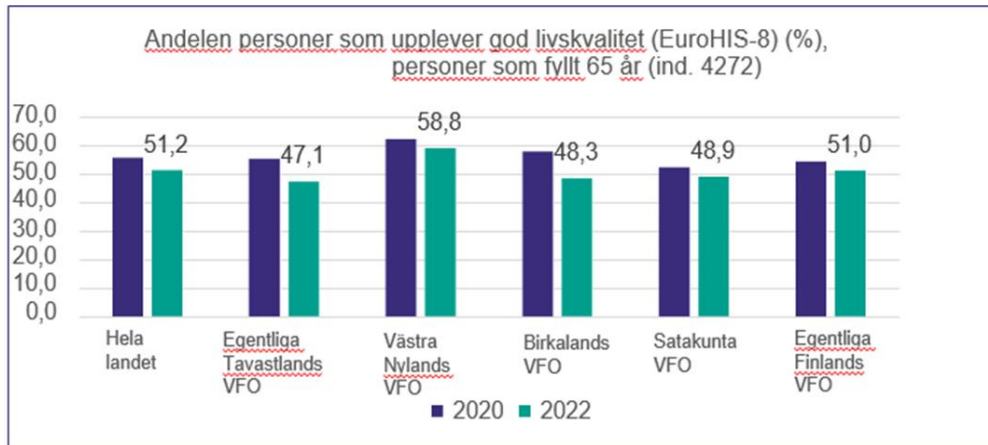

Livskvalitet

EuroHIS-8 är en indikator för livskvalitet som omfattar fyra dimensioner av livskvaliteten, dvs. den fysiska, psykiska och sociala dimensionen och miljödimensionen.

I jämförelsen var andelen personer som fyllt 65 år och som upplever god livskvalitet god lite mindre år 2022 än 2020. Inom området för Varha var andelen personer som fyllt 65 år och som upplever god livskvalitet var lite mindre än i hela Finland.

I området för Varha hade andelen personer som fyllt 75 år och som upplever god livskvalitet ökat lite från 2020, och andelen var större än andelen personer i hela landet.

Livskvalitet: ensamhet, delaktighet och psykisk belastning

Ensamhet

Känslan av ensamhet är en upplevelse som i allmänhet upplevs som obehaglig. Orsaken till att man känner ensamhet är i allmänhet brist på sociala förhållanden.

Flera externa faktorer, såsom brister på sociala förhållanden samt egen funktionsförmåga, påverkar ensamheten. På motsvarande sätt kan ensamheten försvaga hälsotillståndet så att risken för att falla ökar.

Andelen äldre som känner sig ensamma har minskat i hela Finland och i Egentliga Finland, när man jämför uppgifterna från 2021 och 2022.

Andelen personer som har fyllt 75 år och som upplever ensamhet har minskats med över tre procentenheter.

Personer som känner sig ensamma och som har fyllt 75 år, %

Egentliga Finland:

- 2022: 9,5
- 2021: 12,8

Hela Finland

- 2022: 12,0
- 2021: 13,2

Personer som känner sig ensamma och som har fyllt 65 år, %

Egentliga Finland:

- 2022: 9,1
- 2021: 9,6

Hela Finland

- 2022: 9,9
- 2021: 9,3

Delaktighet

Av personer som fyllt 20 år och som använder sociala tjänster upplevde 58,8 % att man fick delta i de beslut som gällde hen själv i sociala tjänster. Andelen beskriver situationen för hela Finland 2020.

Andelen personer som hade tagit del i beslutsfattande som gäller egen vård och undersökningar under det senaste besöket var 67,0 % av alla som svarat på enkäten (hela Finland) 2022. I Egentliga Finland var andelen personer som tagit del i beslutsfattande 70,4 %.

Psykisk belastning

Psykisk belastning försämrar psykiskt välbefinnande och livskvalitet.

Av personer som fyllt 75 år upplevde 9,9 % psykisk belastning i Egentliga Finland och i hela landet 10,1 % år 2022.

Funktionsförmåga och levnadsvanor

Rörelseförmåga

Rörelseförmågan är viktig med tanke på livskvalitet, egna initiativ och hur man klarar sig självständigt. Att rörelseförmågan försämras är ofta det första tecknet på att funktionsförmågan har börjat försämras.

Svårigheterna med rörelseförmågan förutspår att de dagliga sysslorna blir svårare och att man faller.

Rörelseförmågan är viktig med tanke på livskvalitet, egna initiativ och hur man klarar sig självständigt. Att rörelseförmågan försämras är ofta det första tecknet på att funktionsförmågan har börjat försämras.

Svårigheterna med rörelseförmågan förutspår att de dagliga sysslorna blir svårare och att man faller.

Övervikt

Nästan en femtedel av personerna som har fyllt 65 år är överviktiga.

Personer som röker dagligen

I Varhas område är andelen personer som röker dagligen och som har fyllt 75 år är högre än andelen personer som röker i hela Finland.

Personer som använder för mycket alkohol

Över en femtedel av personerna som bor i Varhas område och som har fyllt 75 år använder för mycket alkohol. I Varhas område är andelen personer som använder för mycket alkohol högre än i hela Finland.

De som upplever att de har dåligt minne

En viktig dimension av funktionsförmågan hos äldre är minnesfunktioner och kognitiva funktioner. Att man upplever att man har dåligt minne har en koppling till förutsättningar att bo självständigt.

I området för Varha upplevde 4,8 % av personer som fyllt 75 år att de har dåligt minne. I hela Finland upplevde 6,8 % av befolkningen i motsvarande ålder att man har dåligt minne.

Personer som har stora svårigheter med att gå ett avstånd på 500 meter, personer som har fyllt 75 år, %

Egentliga Finland

- 2022: 22,5
- 2021: 29,1

Hela Finland

- 2022: 26,8
- 2021: 28,6

2022

Överviktiga (kroppsmasseindex BMI \geq 30 kg/m²), personer som har fyllt 65 år, %

- Egentliga Finland: 19,8
- Hela Finland: 20,8

Personer som röker dagligen, personer som har fyllt 75 år, %

- Egentliga Finland: 3,6
- Hela Finland: 3,0

Personer som använder för mycket alkohol, personer som har fyllt 75 år, %

- Egentliga Finland: 22,0
- Hela Finland: 19,6

Upplevd hälsa och funktionshinder

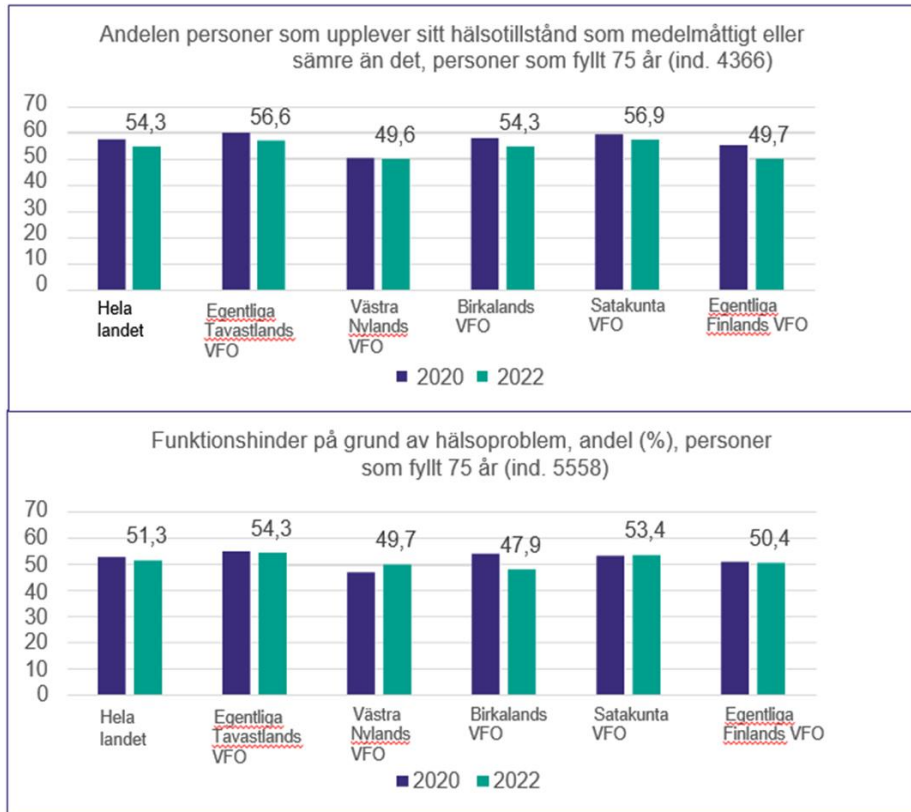
Den upplevda hälsan påverkas bl.a. av konstaterade sjukdomar om vilka personen vet och olika symtom.

I Finland upplevde 54,3 % av äldre personer att sitt hälsotillstånd är medelmåttigt eller sämre än det år 2022. I området för Varha upplevde 49,7 % av personer som fyllt 75 år att sitt hälsotillstånd är medelmåttigt eller sämre än det.

I alla jämförelseområden var andelen personer som upplevde att sitt hälsotillstånd är medelmåttigt eller sämre än det dock mindre år 2022 än år 2020.

Hälsoproblem som medför funktionshinder kan vara fysiska, psykiska eller de kan vara förknippade med känslolivet. Funktionshindren kan påverka till exempel hur man klarar av hushållssysslor eller deltar i hobbyer.

Ungefär hälften av personer som fyllt 75 upplever att hälsoproblemen medför funktionshinder.

Att ta hand om sig själv och att inte få tillräckligt med hjälp

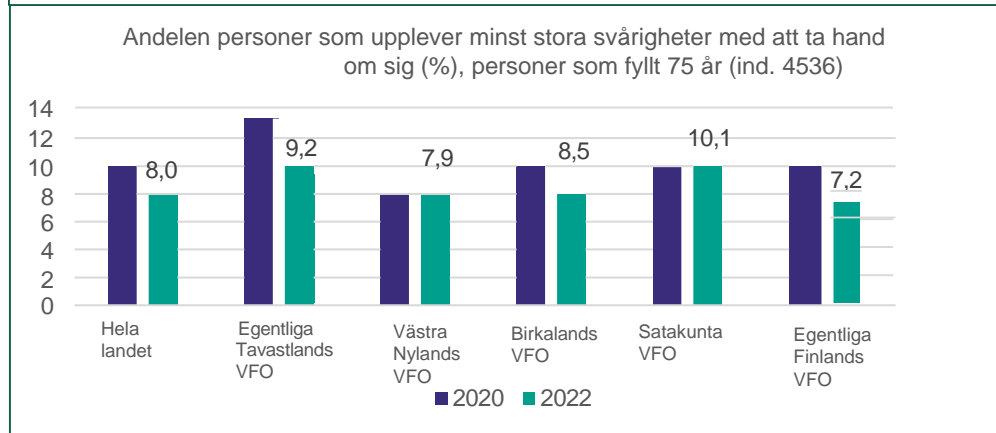
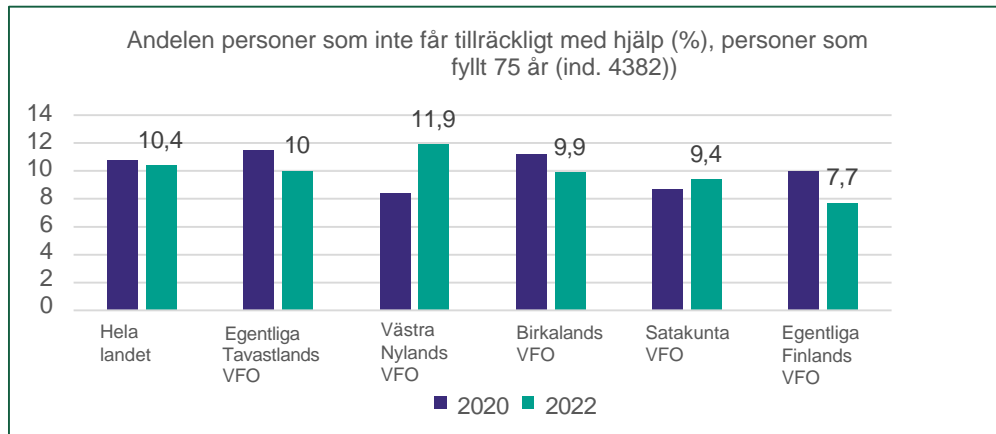
När funktionsförmågan försämras, orsakar det hjälpbehov och på så sätt bundenhet av andra människor.

Den sociala kretsen blir smalare om man inte kan delta i ärenden som är viktiga för en själv utan hjälp av andra människor. Det leder lätt till att ensamheten ökar och livskvaliteten försämras.

7,2 % av invånare som fyllt 75 år i Varhas område hade svårigheter med att ta hand om sig själv år 2022.

Andelen var mindre än i genomsnitt i hela landet. När det jämförs andelen på år 2022 med år 2020 hade andelen personer som upplever svårigheter med att hand om sig själv minskat i området för Varha.

6 % av äldre personer som fyllt 65 år och 7,7 % av äldre personer som fyllt 75 år fick otillräckligt med hjälp i Egentliga Finland 2022. När det gäller båda åldersgrupperna är andelen lägre än den motsvarande åldersgruppens genomsnittliga andel i hela Finland. I åldersgruppen för personer som fyllt 75 år hade andelen personer som fick otillräckligt med hjälp minskat jämfört med år 2020.

3. Ordnande av tjänster för äldre

Kundhandledning

Varhas kundhandledning har som vision

- att kunden kan smidigt ta kontakt med välfärdsområdets kund- och servicehandledning och
- att redan vid den första kontakten identifieras stödbehov så noggrant som möjligt och kunden hänvisas snabbt till den rätta vården och tjänsten.

Centraliserad kundhandledning för äldre

- Redan innan Varha inledde sin verksamhet hade kommunerna i området utvecklat centraliserad kundhandledning, vilken användes i nästan alla kommuner i området.
- Området hade och har fortfarande ett telefonnummer för både finskspråkiga och svenskspråkiga personer som tar kontakt.
- Man kan ta kontakt med den centraliserade kundhandledningen även genom att lämna in en elektronisk kontaktbegäran eller via kundhandledningens chatt.
- Kontakterna registreras och klassificeras enligt ämne

Kontakter

- Efter att välfärdsområdet inledde sin verksamhet har allt flera äldre personer eller deras närstående hittat kundhandledningens kanaler för ärendehantering.
- Under det första halva året har antalet kontakter varit nästan dubbelt jämfört med antalet kontakter under år 2022
- Över 40 % av orsakerna varför man tagit kontakt har varit förknippade med hjälp och tjänster som ges hem till kunden.
- Boende, finanser och tryggnad av framtiden samt närståendevård är återkommande orsaker varför man tagit kontakt.

Orsak till kontakt	1.1.-30.6.2022	1.1.-30.6.2023
	Antal kontakter	Antal kontakter
Hjälp och tjänster hem till kunden	1818	3816
Hälsa	475	573
Finanser och tryggnad av framtiden	390	606
Boende	352	960
Trygghet hemma och hjälpmedel	331	444
Trafik och transport	258	525
Närståendevård	174	685
Mat och näring	168	191
Sällskap, tidsfördriv och hobbyer	90	127
Psykiskt välbefinnande	40	74
Motion	21	47
Oklassificerad kontakt	470	932
Sammanlagt	4587	8980

Ordnande av tjänster för äldre

Servicestruktur

När det talas om servicestruktur för äldre hänvisar man till täckning av olika tjänster, dvs. hur stor andel befolkning i motsvarande ålder omfattas av tjänsten i fråga.

Andelen personer som fyllt 75 år och som får hemvård är på samma nivå i Varha som i hela Finland.

När det gäller gemenskapsboende (tidigare vanligt serviceboende) var andelen kunder som omfattas av servicen lägre än nivån för hela landet.

Bland tjänster med heldygnsomsorg i Varhas område fanns det fortfarande serviceboende, vård på ålderdomshem och långtidsvård på en hälsocentral.

Uppgifterna om de ovan beskrivna tjänsterna gäller situationen på en viss dag. I andelen närståendevård har alla kunder som har omfattats av tjänsten under uppföljningsåret beaktats.

Täckningsmål för Varhas servicestruktur fastställs som en del av Varhas servicestrategi.

Tabell: Täckning av tjänster för äldre personer som fyllt 75 år, % med uppgifter från 2022

	Egentliga Finlands VFO	Hela Finland	Egentliga Tavastlands VFO	Västra Nylands VFO	Birkalands VFO	Satakunta VFO
Hemvård	14,8	14,8	11,8	13,2	13,9	14,6
Gemenskapsboende	0,4	0,7	0,3	0,4	0,8	0,4
Serviceboende med heldygnsomsorg	6,8	6,4	7,5	5,3	6,7	7,1
Ålderdomshem	0,5	0,4	0,3	0,3	0,6	0,2
Hälsocentral, långtidsvård	0,1	0,1		0,1	0,1	0,1
Närståendevård	3,8	4,2	5,3	3,4	3,7	4,7

Sotkanet 8/2023

Det ska beaktas att när det gäller Varha finns det brister i uppgifterna på Sotkanet.

Lägesbild av närståendevård

Varhas enkät till närståendevårdare

Varha genomförde en enkät som riktades till närståendevårdare för personer i alla ålder som får närståendevård under juli-augusti 2023. Det var möjligt att svara på enkäten elektroniskt eller på pappersblankett.

38 % av närståendevårdare för personer i alla ålder som får närståendevård i Varha svarade på enkäten. 78 % av dem som svarade på enkäten var närståendevårdare för vårdbehövande som fyllt 65 år.

De som svarade gav välfärdsområdets tjänster inom närståendevård medelvärdet 7,1 (på skalan 1-10).

Personalen inom stödet för närståendevård fick medelvärdet 7,7 (på skalan 1-10).

Personer som fyllt 65 år och som fick närståendevård

Det fanns 2957 personer som hade fyllt 65 år och som fick närståendevård 31.8.2023. Tre av fyra närståendevårdare var maken till den vårdbehövande. Nästan två tredjedelar av närståendevårdarna hade fyllt 70 år.

Resultat av enkäten

Närståendevårdarens välfärds- och hälsokontroll

Av de som svarade

- hade nästan en tredjedel inte genomgått välfärds- och hälsokontroll
- visste nästan en tredjedel inte om närståendevårdarens välfärds- och hälsokontroller

Träningar och utbildningar för närståendevårdare

- Över hälften av de som svarade hade inte deltagit i träningar och utbildningar.
- En fjärdedel av de som svarade visste inte om träningar och utbildningar för närståendevårdare.

Lagstadgade ledigheter till närståendevårdare

- En tredjedel av de som svarade anmälde att hen använder de lagstadgade ledigheterna till närståendevårdare.

Svarar välfärdsområdets tjänster och stödformer som är riktade till närståendevårdare på dina behov?

- Nästan två av fem av dem som svarade var av den åsikten att tjänsterna och stödformerna inte svarar på närståendevårdarens behov

Är de tjänster som din vårdbehövande har tillräckliga enligt dig?

- En fjärdedel av de som svarade tyckte att den vårdbehövandes tjänster inte är tillräckliga.

Närståendevårdare önskade

- Vård för den vårdbehövande under den lagstadgade ledigheten för närståendevårdaren.
- Rehabilitering och dagverksamhet för den vårdbehövande.
- Städservice.

Tillgänglighet till service

Verkställande av servicebeslut

Det fattas ett servicebeslut om beviljad service till kunden. Beslutet ska dock verkställas senast inom tre månader (90 dygn) från det att ärendet inletts. Socialvårdslag (1301/2014, 45 §)

Ärendet inleds när kunden första gången tar kontakt. En kontakt kan vara en ansökan, en annan skriftlig eller muntlig kontakt.

Den som tar kontakt kan vara antingen kunden själv, kundens närstående eller en yrkeskunnig person.

Väntetider

Väntetid är den tid som går från tidpunkten för inledande av ett ärende till dess att kundens service inleds.

Inom stödet för närståendevård var väntetiden i genomsnitt 25 dygn (under tiden 1.1-30.6.2023).

Väntetid till serviceboende med heldygnsomsorg var i genomsnitt 45 dygn. Det fanns 25 personer som väntade på en plats inom serviceboende över 90 dygn och deras genomsnittliga väntetid var 121 dygn.

Publicering av väntetider

Välårsområdet ska åtminstone en gång i halvåret offentliggöra uppgifter om den tid inom vilken en äldre person kan få den socialservice som han eller hon har ansökt om. (Lagen om äldreservice 980/2012, 26 §).

Varha publicerar väntetiderna i augusti (från tiden 1.1-30.6) och i februari (från tiden 1.7-31.12).

Väntetiderna publiceras på Varhas webbplats och som pressmeddelande.

Stöd för närståendevård

Väntetid i genomsnitt
25 dygn

Serviceboende med heldygnsomsorg

Väntetid i genomsnitt	45 dygn
Personer som väntat på service över 90 dygn, antal	46
• Väntetid i genomsnitt	121 dygn

Utvärdering av servicens tillräcklighet och kvalitet (1)

Välårsområdet ska varje år inom sitt område utvärdera om den socialservice som äldre personer behöver är tillräcklig och hurdan kvalitet den håller (Lagen om äldre-service 6 §).

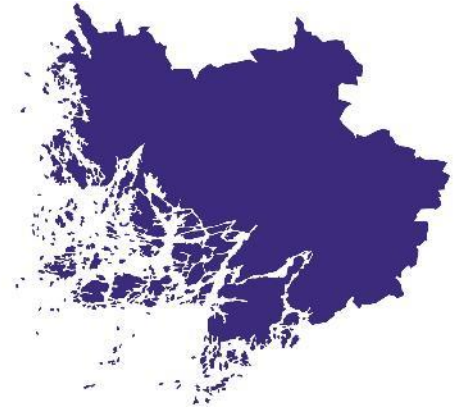
För utvärderingen av servicens kvalitet och tillräcklighet ska välårsområdet

- Inhämta synpunkter från dem som anlitar servicen och från deras anhöriga och närstående samt från de anställda i välårsområdet.
- Sammanställa information om de ekonomiska resurser som har använts för servicen
- Sammanställa information om antalet anställda och deras utbildning.

I utvärderingen ska också de iakttagelser beaktas som har framförts i socialombudsmannens redogörelse.

Verksamhetsenheterna inom tjänster för äldre ska utarbeta en plan för egenkontroll. Genomförandet av planen ska följas utifrån de synpunkter som regelbundet inhämtas från de äldre personer som tillhandahålls service av verksamhetsenheten, från deras anhöriga och närstående och från verksamhetsenhetens personal. (Lagen om äldre-service 23 §).

Laktagelser som baserar sig på uppföljningen av programmet och åtgärder som baserar sig på iakttagelserna ska offentliggöras i det allmänna datanätet och på andra sätt som främjar deras offentlighet. (Lagen om äldre-service 23 §)

VARHAS ÖVERVAKNINGSENHET

övervakar jämlikt Varhas egna verksamhetsenheter samt de privata verksamhetsenheter till vilkas tjänster Varha hänvisar sina kunder.

VERKSAMHETSENHET

En organisation eller en del av den som administrativt och ekonomiskt har ansvar för skötandet av sina uppgifter.

Verksamhetsenheter inom socialvården är till exempel enheten för hemservice och enheten för boendeservice. En verksamhetsenhet är inte nödvändigtvis en helhet som är bunden till ett ställe, och en verksamhetsenhet kan ha flera verksamhetsställen.

Utvärdering av servicens tillräcklighet och kvalitet (2)

Institutet för välfärd och hälsa genomförde en riksomfattande kundenkät Berätta om service, med vilken undersöktes hur nöjda kunderna är med den service de fått. Enkäten genomfördes för första gången på våren 2022, då deltagandet var frivilligt för verksamhetsenheterna och serviceproducenterna. Från 2024 är enkäten lagstadgad och den förpliktar verksamhetsenheterna.

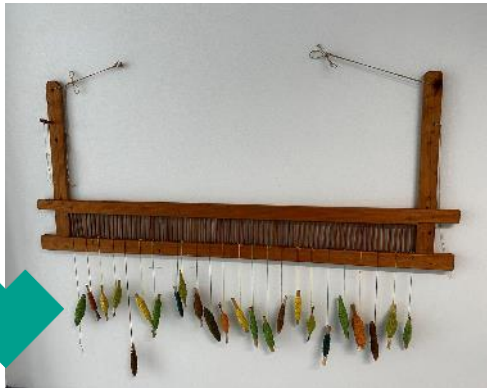
Enkäten riktades till äldre personer som fick hemvård i enlighet med 19 a § i socialvårdslagen regelbundet eller serviceboende med heldygnsomsorg i enlighet med 21 c § i den nämnda lagen långvarigt.

Verksamheterna hade som uppgift att se till att kunden i enheten fick uppgiften om syftet med enkäten på ett sätt som var lämpligt för hen och om publicering av uppgifterna så att kunden inte kan identifieras av dem. Verksamhetsenheten hade som uppgift att arrangera kunden möjlighet att svara på enkäten.

Nästan 42 000 äldre personer i hela landet svarade på enkäten. Resultaten av enkäten har rapporterats på välfärdsområdesnivå.

Kunderna inom hemvården gav positivare värderingar om hur servicen räcker till, om vårdarna är vänliga och om beaktandet av önskemål i tjänsten än kunderna inom serviceboende med heldygnsomsorg.

De givna värderingarna av upplevelsen av trygghet var på samma nivå i tjänsterna. Ett undantag är kundernas upplevelser om mat och måltidsservice, med vilken kunderna var missnöjdare inom hemvården. I resultaten finns det med kunderna hos både kommunernas verksamhetsenheter och privata serviceproducenter.

KUNDNÖJDHET

Kundens upplevelse av om hen får tillräckligt med service, om vårdarna är vänliga, trygghet, hur önskemål beaktas samt om hen är nöjd med maten och måltidsservicen.

Påståenden

- *"Jag får tillräckligt med hjälp och service."*
- *"Vårdarna är vänliga."*
- *"Jag känner mig trygg."*
- *"Mina önskemål beaktas i omsorg och service."*
- *"Jag är nöjd med maten" (serviceboende), "Jag är nöjd med maten och måltidsservicen" (hemvård)*

THL enkäten Berätta om din service, våren 2022

Utvärdering av servicens tillräcklighet och kvalitet (3)

I Varhas område deltog 2679 äldre personer (30-35 % av kunderna) inom hemvård och vanligt serviceboende i enkäten.

Kundernas upplevelse av vårdarnas vänlighet var lite bättre än medelvärdet i hela landet.

Hur nöjd man var med hur tjänsterna räcker till var av samma nivå än i hela landet.

Kundernas upplevelse av trygghet, beaktande av önskemål samt av mat och måltidsservice var lite sämre i Varhas område än i hela landet i genomsnitt. Skillnaderna är dock inte signifikanta.

Inom serviceboende med heldygnsvård deltog 1847 äldre kunder (36-45 %) i enkäten i området för Varha.

Kundernas upplevelse av trygghet och beaktande av önskemål var på samma nivå som i landet i genomsnitt. I stället var kundernas upplevelse av hur tjänsterna räcker till, vårdarnas vänlighet och maten var lite sämre än i landet i genomsnitt. Skillnaderna är dock inte signifikanta.

Tabell: Sammanfattning av kommunenkäterna i området för Varha.

	Hemvård och vanligt serviceboende n=2679	Serviceboende med heldygnsvård n=1847
Hur tjämsterna räcker till	0	-1
Vårdarnas vänlighet	+1	-1
Säkerhet	-1	0
Beaktande av önskemål	-1	0
Ruoka ja ateriapalvelu	-2	-1

Det numeriska värdet anger skillnaden i områdets medelvärde till det riksomfattande medelvärdet som procentenhet. Till exempel betyder + 2 att områdets resultat är 2 procentenheter större än det riksomfattande medelvärdet.

Signifikans: * signifikant på nivån för 5 %, ** signifikant på nivån för 1 %. Signifikansen har räknats med beaktande av att enkäten genomfördes inom verksamhetsenheterna.

4. Planen för att stödja den äldre befolkningen - målsättningar och åtgärder

Ska beaktas

- Planen för att stödja den äldre befolkningen har utarbetats för 2023–2025 (enligt välfärdsområdesfullmäktiges fullmäktigeperiod)
- I planen finns det åtgärder varav en del är redan på gång på hösten 2023 och en del ska först sättas i gång.
- En del av de åtgärder som finns i planen kommer att fortsätta även under nästa fullmäktigeperiod (t.ex. bostäder/objekt för gemenskapsboende)
- Uppföljningsindikatorerna kan preciseras. I planen har man valt till indikatorerna sådana indikatorer om vilka det finns information att tillgå på hösten 2023.

Målsättning 1

Vi stöder psykiskt välbefinnande och främjar delaktighet

Delmålsättning	Åtgärd	Ansvarsinstans	Uppföljning, indikatorer
Vi stöder psykiskt välbefinnande hos äldre genom att förebygga ensamhet	<ul style="list-style-type: none">Vi inför verktyg för kulturell välfärd.	Enheten för främjande av välfärd och hälsa och kundhandledningen för äldre	<ul style="list-style-type: none">Verktygen för kulturell välfärd har införts
	<ul style="list-style-type: none">Vi stöder verkställande av principer för kund- och servicehandledning.Vi hänvisar äldre personer till funktioner som organisationer och andra aktörer arrangerar.Vi stöder organisationer och andra aktörer att föra service och funktioner som främjar kulturell välfärd hos äldre till servicedatalagret.	Kundhandledningen för äldre och enheten för kundrelationer i tjänster för äldre	<ul style="list-style-type: none">Uppgifterna om tjänster som främjar kulturell välfärd står till förfogande.Organisationernas och andra aktörers uppgifter finns i servicedatalagret.
	<ul style="list-style-type: none">Vi främjar socialt umgänge hos kunderna som omfattas av boendeservice.Vi förstärker samarbete med organisationer och andra aktörer i främjande av psykiskt välbefinnande hos äldre personer.	Serviceproduktion för äldre, integrationschef	<ul style="list-style-type: none">RAI-indikatorer som preciseras senare.
Vi stöder delaktighet hos äldre personer	<ul style="list-style-type: none">Vi stöder den äldre personen att delta i uppställning av mål för sin vård- och serviceplan.	Serviceproduktin för äldre	<ul style="list-style-type: none">Kunden har definierat minst ett mål för sin vård, %
	<ul style="list-style-type: none">Vi ber äldre personer om respons på tjänsterna och utnyttjar den respons som fåtts i utvecklingen av tjänsterna.	Serviceproduktion för äldre, enheten för främjande av välfärd och hälsa, integrationschef	<ul style="list-style-type: none">Resultaten av THL enkäten Berätta om din serviceVarhas enkät om kundrespons
Vi stöder ork och delaktighet hos närståendevårdare	<ul style="list-style-type: none">Vi inför tjänster som stöder ork och delaktighet hos närståendevårdare i samarbete med organisationer	Serviceproduktion för äldre och funktionshinderservice, integrationschef	<ul style="list-style-type: none">Formerna av samarbetet har beskrivits och införts.

Målsättning 2, del A

Vi främjar fysisk kondition och stöder att sunda levnadsvanor tas i användning

Delmålsättning	Åtgärd	Ansvarsinans	Uppföljning, indikatorer
Vi stöder den äldre befolkningen att de upprätthåller funktionsförmågan självmant och att de tillägnar sig sunda levnadsvanor	<ul style="list-style-type: none">• Vi förstärker rådgivningens roll i främjande av välfärd och sunda levnadsvanor, och att kunden hänvisas till kommunernas, organisationernas och andra aktörs tjänster som främjar funktionsförmågan.	Kundledning för äldre	<ul style="list-style-type: none">• Antal kontakter• Arrangerade tillställningar
	<ul style="list-style-type: none">• Vi förstärker servicedatalagrets roll så att informationen om tjänster som främjar funktionsförmågan och som styr till sunda levnadsvanor hittas smidigt.	Enheten för kundrelationer i organiseringens tjänster	<ul style="list-style-type: none">• Det finns information om tjänster som främjar funktionsförmågan och som styr till sunda levnadsvanor
	<ul style="list-style-type: none">• Vi förstärker handledning om sunda levnadsvanor i samband med kundbesök hos äldre personer.• Vi skapar en regional verksamhetsmodell som uppmuntrar äldre personer att motionera och vi inför modellen.• Vi skapar en regional modell för att förebygga fall och vi inför modellen.	Enheten för främjande av välfärd och hälsa samt social- och hälsocentral, integrationschef	<ul style="list-style-type: none">• Modellen för motion har skapats och införts.• Verksamhetsmodellen för att förebygga fall har skapats och införts.
	<ul style="list-style-type: none">• Vi stöder projektet Kraft i åren i kommunerna i Egentliga Finland och skapar en verksamhetsmodell för regional koordination efter att projektet har avslutats.	Enheten för främjande av välfärd och hälsa	<ul style="list-style-type: none">• När projektet avslutas, har Varha en verksamhetsmodell med vilken det säkerställs att verksamheten fortsätter.
Vi identifierar de äldre personer som har en risk för att funktionsförmågan försämras	<ul style="list-style-type: none">• Vi inför en enhetlig verksamhetsmodell i hälsokontroller för äldre.• Vi främjar att verksamhetsmodellen Finger införs.• Vi planerar och inför övriga åtgärder med vilka det främjas att man identifierar de äldre personer som har en risk för att funktionsförmågan försämras.	Tjänster som stöder funktionsförmågan / social- och hälsocentral, integrationschef	<ul style="list-style-type: none">• Omfattning av hälsokontroller• Verksamhetsmodellen Finger har införts i hela området.• Det har utarbetats en plan för att identifiera de äldre personer som har en risk att funktionsförmågan försämras.

Målsättning 2, del B

Vi främjar fysisk kondition och stöder att sunda levnadsvanor tas i användning

Delmålsättningar	Åtgärder	Ansvarsinstans och fortsatt planering av åtgärden	Indikatorer / bedömning
Vi stöder närståendevårdare att de självmant upprätthåller funktionsförmågan och att tillägnar sig sunda levnadsvanor	<ul style="list-style-type: none">• Vi erbjuder närståendevårdare välfärds- och hälsokontroller.	Social- och hälsocentral och handledning inom närståendevård	Genomförda hälsokontroller.
	<ul style="list-style-type: none">• Vi förstärker rådgivning och handledning till närståendevårdare.• Vi förstärker samarbetet med organisationer.	Handledning inom närståendevård, enheten för främjande av välfärd och hälsa, integrationschef	Verksamhetsmodellen för samarbetet har skapats och införts.

Målsättning 3

Utveckling av boende och boendemiljöer

Delmålsättningar	Åtgärder	Ansvarsinstans och fortsatt planering av åtgärden	Indikatorer / bedömning
Främjande av äldreanpassat boende och äldreanpassade boendemiljöer	<ul style="list-style-type: none"> • Vi skapar en samarbetsmodell med kommunerna för att främja de äldre personernas boende och äldreanpassade boendemiljöer. • Vi beaktar säkerheten i boende och boendemiljöer i samarbete med kommunerna. 	Arbetsgruppen för kontaktytor / arbetsgruppen för lokaler, bostäder för specialgrupper, markanvändning och rörlighet	Modellen för samarbetet har skapats och införts.
	<ul style="list-style-type: none"> • Vi förstärker säkerhet i äldres boende. 	Serviceproduktion för äldre och räddningsverket	Användning av checklista för säkerhet i hemmet
Vi främjar att objekt för gemenskapsboende i enlighet med socialvårdslagen bildas i området	<ul style="list-style-type: none"> • Vi samarbetar med kommuner och andra aktörer 	Arbetsgruppen för kontaktytor, lokaltjänster, serviceproduktion för äldre, integrationschef	Antal bostäder för gemenskapsboende

Målsättning 4 Kundorienterade servicehelheter och smidiga servicekedjor

-	Toimenpiteet	Ansvarsinstans och fortsatt planering av åtgärden	Indikatorer / bedömning
Samordnade servicehelheter och servicekedjor för den äldre befolkningen	<ul style="list-style-type: none">• Vi identifierar de centrala kundgrupperna• Vi skapar servicehelheter och servicekedjor som motsvarar behov hos kundgruppen och vi inför dem	Integrationschef, tjänster för äldre, social- och hälsocentraltjänster, sjukhustjänster	<ul style="list-style-type: none">• Kundgrupperna har identifierats• Servicehelheterna och -kedjorna har beskrivits och införts.• Indikatorer som preciseras senare

Målsättning 5 Strategiska målsättningar 2023-2025

Delmålsättningar	Åtgärder	Ansvarsinstans och fortsatt planering av åtgärden	Indikatorer / bedömning
Utvidgande av verksamheten för den rehabiliterande bedömningsenheten för äldre personer	<ul style="list-style-type: none"> Vi skapar en verksamhetsmodell för den rehabiliterande bedömningsenheten (hemvård och boende) och vi inför verksamhetsmodellen 	Serviceproduktion för tjänster för äldre	<ul style="list-style-type: none"> Täckning av verksamhetsmodellen Indikatorer som preciseras senare
Avvecklande av service på en institution och förstärkning av gemenskapsboende	<ul style="list-style-type: none"> Vi utarbetar en plan för avvecklande av service på en institution för äldre som del av servicestrategin och planen för servicenät Vi optimerar grunderna för beviljande av service och innehållen i tjänsterna Vi utnyttjar elektroniska distanstjänster inom tjänster som ges hem till kunden 	Serviceproduktion för tjänster för äldre	<ul style="list-style-type: none"> Servicestruktur och täckning av tjänsterna Andel elektroniska distanstjänster av tjänsterna som ges hem till kunden
Helheten för sjukhus-tjänster och optimering av vårdavdelningskapacitet inkl. hemsjukhus	<ul style="list-style-type: none"> Definieras antalet vårdplatser och rollen i servicekedjan som en del av servicestrategin. Samordning av vårdplatser, omsorgsplatser för äldre och verksamhet för hemsjukhus. 	Sjukhus-tjänster och serviceproduktion för tjänster för äldre	<ul style="list-style-type: none"> Separat utarbetade indikatorer som beskriver hur vård på vårdavdelningen fungerar med beaktande av vårdkedjorna.
Effektivare riktande av välfärdsområdets prehospitala akutsjukvård	<ul style="list-style-type: none"> Vi beaktar områdets andra tjänster som ges hem till kunden när vi utvecklar den prehospitala akutsjukvården. Med åtgärderna stävar vi efter att den prehospitala akutsjukvårdens s.k. onödiga uppgifter minskar och patienterna blir riktade till de tjänster som är effektivare i situationen i fråga. 	Sjukhus-tjänster, räddningstjänster och serviceproduktion för tjänster för äldre	<ul style="list-style-type: none"> Andelen onödiga besök av den prehospitala akutsjukvården (X-5 kod) av antalet besök.

5. Godkännande och uppföljning av planen

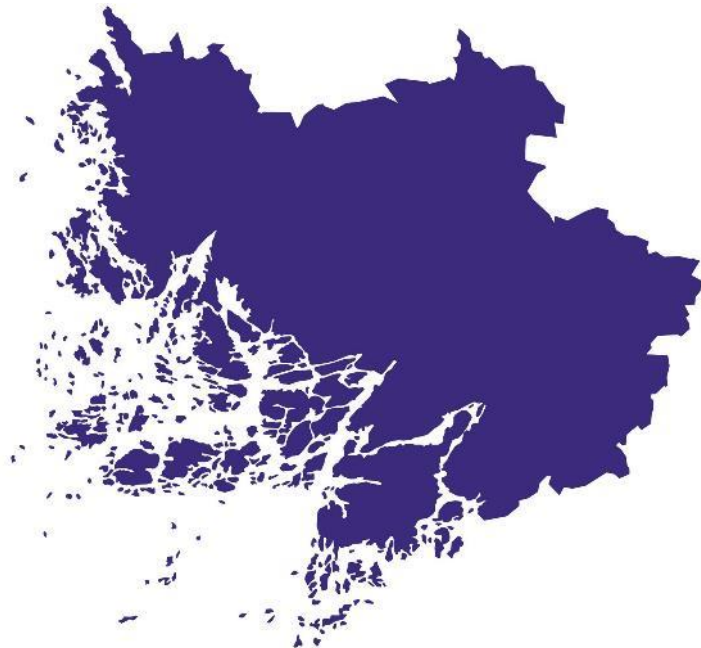
Planen för att stödja den äldre befolkningen har bearbetats på workshoppen för Varhas äldreråd 13.6.2023.

Planen för att stödja den äldre befolkningen fördes till Varhas äldreråd för kännedom 7.9.2023.

Planen för att stödja den äldre befolkningen förs vidare till nämnden för tjänster för äldre, nämnden för social- och hälso-tjänster och ÅUCS/sjukhustjänster för kännedom och vidare till välfärdsområdesstyrelsen.

Det föreslås att planen för att stödja den äldre befolkningen 2023-2025 godkänns vid välfärdsområdesfullmäktige samtidigt som den regionala välfärdsplanen.

Det rapporteras årligen för välfärdsområdesfullmäktige om välfärd och hälsa hos befolkningen, tjänster, tillgång till och kvalitet på dem samt om personal i samband med bokslutet

Källor

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030. Toimeenpanosuunnitelma

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163021/VN_2021_27.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2020 – 2023

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162455/STM_2020_29_J.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Leppäaho S., Kehusmaa S., Karttunen T. & Havakka P. 2023. Alueellisia tuloksia vanhuspalvelujen asiakastytyväisyydestä – kotihoidon ateriapalvelussa on eniten parannettavaa. Tutkimuksesta tiiviisti 41/2023, THL.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/146890/URN_ISBN_978-952-408-135-1.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tavoitteena ikäystävällinen Suomi - Kansallinen ikäohjelma vuoteen 2030 – Tavoitteena ikävyvykäs Suomi.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162462/STM_2020_31_j.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Tack!

